

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **D. T. V.**, zast. JUDr. Zuzanou Mayerovou, advokátkou, se sídlem V Luhu 18, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 1. 2004, č. j. 14 Az 243/2003 – 21,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupkyni stěžovatele, advokátce JUDr. Zuzaně Mayerové, AK Růženínská 910, Praha 4, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2150 Kč, která jí bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do 30ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 17. 5. 2003, č. j. OAM-4627/CU-06-09-2003, zamítl žalovaný žádost žalobce jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že v průběhu správního řízení bylo prokázáno, že žalobce požádal o udělení azylu pouze z ekonomických důvodů. Správní orgán proto dospěl k závěru, že byly splněny podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, podle něhož se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel uvádí pouze ekonomické důvody. Z těchto důvodů proto žádost o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž uvedl, že nesouhlasí se závěrem rozhodnutí správního orgánu, neboť nebyly posouzeny všechny jeho důvody a osobní situace.

Poukazoval na to, že v ČR velmi vážně onemocněl a byl hospitalizován. Bylo zjištěno, že trpí akutní tuberkulózou. Nyní pravidelně užívá léky. Za této situace se nechce vrátit do Vietnamu. Navrhoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem č. j. 14 Az 243/2003 – 21 ze dne 22. 1. 2004 žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobce v průběhu správního řízení skutečně uváděl jen ekonomické důvody. Konstatoval, že tedy byl dán důvod pro použití ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu a žalovaný v souladu s tímto ustanovením rozhodl o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné. Pro úplnost dodal, že s ohledem na tvrzení žalobce o nepříznivém zdravotním stavu, se žalovaný v rámci své kompetence a své volné správní úvahy zabýval i otázkou humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. Konstatoval, že soudu nepřísluší rozsah této úvahy a tohoto posouzení přezkoumávat. Z těchto důvodů dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž namítal, že správní orgán porušil ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 a § 46 zákona č. 71/1967, o správním řízení. Dále namítal, že je velmi vážně nemocen akutní TBC a je v ČR léčen. V případě vyhoštění mu jde o život. Navrhoval, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek a současně žádal o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením č. j. 14 Az 243/2003 – 30 ze dne 18. 5. 2004 ustanovil žalobci k zastupování v řízení o kasační stížnosti zástupkyni - advokátku JUDr. Zuzanu Mayerovou, AK Růženínská 910, Praha 4.

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 10. 5. 2004 uvedl, že vzhledem k jejímu obsahu se nebude ke kasační stížnosti vyjadřovat. Poukazoval na obsah správního spisu. Přiznání odkladného účinku nepodporoval.

Poté byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 25. 8. 2004, č. j. 4 Azs 302/2004 – 38, vrátil věc krajskému soudu bez rozhodnutí o kasační stížnosti. V tomto přípise uvedl, že podle jeho názoru není v kasační stížnosti vůbec uvedeno, z jakých důvodů, obsažených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. je podávána, a z jakých důvodů je napadáno rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 1. 2004, č. j. 14 Az 243/2003 – 21. Kasační stížnost tedy neobsahuje náležitosti uvedené v ustanovení § 106 odst. 1 s. ř. s. Zavázal proto krajský soud k tomu, aby vyzval zástupkyni stěžovatele k doplnění kasační stížnosti podle § 106 odst. 3 s. ř. s., zejména o sdělení, z jakých důvodů (které musí být označeny podle § 103 odst. 1 s. ř. s., obsahově popsány a podřazeny důvodům uvedeným v § 103 odst. 1 s. ř. s. ve vztahu k napadenému rozhodnutí krajského soudu) stěžovatel rozhodnutí krajského soudu napadá. Současně vyslovil, že bude třeba, aby zástupkyně stěžovatele byla upozorněna na to, že pokud nedoplní kasační stížnost v tomto směru, bude kasační stížnost odmítnuta (§ 37 odst. 5, § 106 s. ř. s.).

V doplnění kasační stížnosti (na výzvu Krajského soudu v Ústí nad Labem obsaženou v usnesení ze dne 7. 10. 2004, č. j. 14 Az 243/2003 – 39) uvedla zástupkyně stěžovatele,

že se pěti doporučenými dopisy snažila spojit se žalobcem, ale bez úspěchu. Uvedla, že kasační stížnost podává z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. pro nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Namítala, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí je založena na nedostatku důvodů skutkových, což odráží odůvodnění rozsudku. Soud opřel důvody svého rozhodnutí o rozhodnutí správního orgánu bez toho, aby prováděl dokazování. Namítala dále, že žalobce sice v žalobě neuváděl výčet důkazů, které měly být provedeny za účelem prokázání jeho tvrzení, avšak soud rozhodl bez toho, aby vyzval žalobce k doplnění žaloby za účelem splnění důkazní povinnosti. Následně soud rozhodl ve věci bez účasti žalobce. Žalobce však tvrdil, že jeho zdravotní stav je zlý a trpí akutní tuberkulózou. Toto tvrzení mohlo být podle názoru stěžovatele posouzeno jako případ hodný zvláštního zřetele a mohlo být důvodem udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb.

Poté byla věc opětovně přeložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává důvodu vymezeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle uvedeného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku krajského soudu neshledal.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že v žádosti o udělení azylu ze dne 28. 4. 2003 stěžovatel uvedl, že Vietnam opustil 10. 1. 2003 z ekonomických důvodů, neboť ve své vlasti neměl žádný majetek, nemohl sehnat práci a nepobíral žádný důchod ani sociální dávku. Tytéž skutečnosti potvrdil i ve vlastnoručně psaném prohlášení ze dne 28. 4. 2003. Rovněž z protokolu o pohovoru ze dne 28. 4. 2003 uvedl, že byl propuštěn ze zaměstnání v roce 1991 a od té doby nemohl najít jinou práci, protože ve Vietnamu je vysoká nezaměstnanost. Živil ho jeho bratr. Jiné důvody pro udělení azylu stěžovatel neuvedl.

Z takto zjištěného skutkového stavu vycházely jak správní orgán, tak i krajský soud. Jejich závěr o tom, že stěžovatel neuvedl skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by mohl být ve Vietnamu vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu, a že důvodem žádosti stěžovatele o udělení azylu byly pouze ekonomické důvody, vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu azylového řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Nejvyšší správní soud tedy sdílí názor Krajského soudu v Ústí nad Labem, že žalovaný nepochybil, jestliže posoudil návrh na zahájení řízení o udělení azylu podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu jako zjevně nedůvodný. Nejvyšší správní soud

přitom neshledal ani porušení v kasační stížnosti vyjmenovaných ustanovení správního řádu, které stěžovatel ostatně ani nekonkretizoval.

Ke kasačním námitkám stěžovatele ve vztahu k porušení ustanovení § 14 zákona o azylu je třeba uvést, že v daném případě správní orgán na případ stěžovatele užil tzv. zkráceného řízení o azylovém právu, uplatňovaného na základě zjevně nedůvodného návrhu na zahájení řízení. Správní orgán totiž v rozhodnutí vycházel z ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, podle něhož se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže stěžovatel uvádí pouze ekonomické důvody. Uvedené posouzení ve svých důsledcích znamená, že neprobíhal proces dokazování o tom, zda byly splněny podmínky ustanovení § 12 zákona o azylu. Jestliže se správní orgán nezabýval meritorně posouzením toho, zda byla či nebyla naplněna skutková podstata ustanovení § 12 zákona o azylu, pak se nemusel zabývat ani splněním podmínek ustanovení § 14 zákona o azylu, t. j. podmínkami udělení azylu z humanitárních důvodů. Neprováděl-li tedy správní orgán dokazování o přítomnosti důvodů azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, neboť vycházel z toho, že stěžovatel uvedl pouze ekonomické důvody, pak je i jakýkoliv výrok (či alespoň zmínka v odůvodnění – jako v posuzovaném případě) ve vztahu k ustanovení § 14 zákona o azylu výrokem nadbytečným. Podle tohoto ustanovení lze totiž v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárních důvodů, avšak jenom za situace, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Jak již bylo výše uvedeno, v posuzované věci bylo provedeno tzv. zkrácené řízení, a to z důvodu zjevně nedůvodné žádosti, aniž by v tomto řízení důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu byly zjišťovány. Jestliže důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nebyly zjišťovány (nemohly být tudíž ani zjištěny), nepřichází v úvahu udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu.

V posuzované věci rozhodnutí správního orgánu obsahuje pouze výrok o zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. V rámci odůvodnění se však správní orgán vyjadřoval rovněž k důvodům udělení azylu podle § 13 zákona o azylu a podle § 14 téhož zákona. V rámci daného případu je nutno konstatovat, že správní orgán pochybil, jestliže žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 zákona o azylu, a současně se v rámci odůvodnění vyjadřoval (a věc posuzoval) i podle § 13 (sloučení rodiny) a § 14 (humanitární azyl) zákona o azylu. Pokud totiž v řízení o azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona o azylu, pak správní orgán bez dalšího – ale jen ve lhůtě podle odst. 2 téhož ustanovení – zamítne žádost. Rozhodne tedy konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Pro rozhodování o udělení azylu pro některý z důvodů předvídaných v ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože tento důvod při zamítnutí žádosti podle § 16 zákona o azylu zjišťován není, stává se část odůvodnění rozhodnutí správního orgánu (zabývající se důvody azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu) nadbytečnou ve vztahu k výroku § 16 zákona o azylu (a fakticky je s ním v logickém rozporu). Toto formální pochybení správního orgánu zůstává však bez vlivu na zákonnost přezkoumávaného rozhodnutí a nezpůsobuje ani jeho nicotnost. Byť se krajský soud tímto nedostatkem napadeného rozhodnutí žalovaného nezabýval, nelze mu vytknout nezákonný postup, neboť z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že se vypořádal s výrokem napadeného rozhodnutí, který v něm byl správně obsažen, tedy s výrokem, že žádost stěžovatele byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu.

Pro stěžovatele z toho však vyplývá, že v případě, kdy jeho žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, nemůže se v řízení o kasační stížnosti dovolávat posouzení azylu podle § 14 zákona o azylu, neboť o této formě azylu nemohlo být v tomto typu řízení rozhodnuto. Za této situace pak nemohlo být přihlédnuto ani k námitkám stěžovatele spočívajícím v tvrzení, že trpí těžkou formou tuberkulózy.

Nejvyšší správní soud tedy nesdílí námitku stěžovatele spočívající v tvrzení, že by napadený rozsudek byl nepřezkoumatelný, případně že by v řízení před soudem došlo k jiné vadě, která mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Pokud stěžovatel v kasační stížnosti konstatuje, že soud rozhodl bez nařízení jednání (není patrno, zda v takovém postupu soudu spatřuje pochybení), je třeba uvést, že podmínky pro postup soudu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. byly splněny. Podle uvedeného ustanovení soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

Z obsahu spisu plyne, že stěžovatel byl poučen ve smyslu § 51 s. ř. s. (poučení obdržel dne 18. 12. 2003), avšak na výzvu soudu nijak nereagoval. Žalovaný se k výzvě soudu vyjádřil tak, že v podání ze dne 22. 10. 2003 sdělil, že souhlasí se závěrem soudu projednat věc bez nařízení jednání. Uvedenou námitku proto Nejvyšší správní soud za důvodnou nepovažuje.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že důvod uvedený v kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebyl prokázán, a proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel podal současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle § 107 s. ř. s. Za procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím doplnění a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již nezabýval samostatně návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud žádné náklady vzniklé žalovanému ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel s podanou kasační stížností úspěch neměl.

Odměna zástupkyni stěžovatele, JUDr. Zuzaně Mayerové, advokátce, byla stanovena za dva úkony právní pomoci po 1000 Kč (převzetí a příprava zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne 14. 1. 2005 - § 9 odst. 1 písm. f/ a § 11 odst. 1 písm. b/ a d/ vyhlášky č. 177/1996 Sb.) a náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 150 Kč (2 x 75 Kč), celkem tedy 2150 Kč. Uvedená částka bude zástupkyni stěžovatele vyplacena do 30ti dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. června 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu